



# Innst. 181 L

(2011–2012)

## Innstilling til Stortinget fra kommunal- og forvaltningskomiteen

Prop. 50 L (2011–2012)

### Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i statsborgerloven

Til Stortinget

## 1. Sammendrag

### 1.1 Innledning

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet legger i proposisjonen fram forslag til endringer i lov 10. juni 2005 nr. 51 om norsk statsborgerskap (statsborgerloven).

Statsborgerskapet kan sees på som en formalisering av den uuttalte samfunnskontrakten som finnes mellom stat og borger. Gjennom tilknytning til Norge gis borgeren rettigheter og pålegges plikter overfor den norske staten. Departementet mener at det norske statsborgerskapet, symbolsk og faktisk, markerer at statsborgerne slutter seg til de grunnleggende verdiene som det politiske fellesskapet bygger på, som demokrati og felles politiske spilleregler. Departementet ønsker derfor at personer som bor permanent i Norge blir norske statsborgere, deltar i det norske samfunnet, har tilhørighet til Norge og ivaretar rettigheter og plikter overfor den norske staten.

I proposisjonen foreslås det noen presiseringer og endringer i statsborgerloven. Den nærmere utformingen av endringene foretas for flere av forslagene i statsborgerforskriften. Forskriftsendringene står i nær tilknytning til loven. De omtales derfor i proposisjonen der det er nødvendig.

Forslagene til endringer i statsborgerloven og statsborgerforskriften, med unntak av forslagene nevnt i proposisjonens kapittel 11 og 12, har vært på alminnelig høring.

### 1.2 Identitetsvilkåret i statsborgerloven § 7

#### 1.2.1 Innledning

I proposisjonen fremmes forslag om at identitetsvilkåret i statsborgerloven § 7 første ledd bokstav a endres slik at søkeren på vedtakstidspunktet må ha klarlagt sin identitet. Statsborgerloven § 7 fjerde ledd blir nytt femte ledd, og vil endres slik at den gir hjemmel for å gi utfyllende bestemmelser om kravet til klarlagt identitet i forskrift. Beviskrav og regler knyttet til identitetskravet vil gå fram av statsborgerforskriften.

Forslaget går ut på at det skal gå klart fram av ordlyden at det gjelder to ulike beviskrav ved vurderingen av identitetsvilkåret i statsborgersaker.

#### 1.2.2 Gjeldende rett

Statsborgerloven § 7 første ledd bokstav a fastsetter at det gjelder et identitetsvilkår for erverv av norsk statsborgerskap ved søknad. Identitetsvilkåret innebærer at søkeren må ha «dokumentert eller på annen måte klarlagt» sin identitet når forvaltningen treffer vedtak om innvilgelse av norsk statsborgerskap.

Ifølge statsborgerforskriften § 1-1 vil kravet til dokumentert identitet som hovedregel anses oppfylt dersom søkeren fremlegger et originalt, gyldig pass. Enkelte søkere har ikke mulighet til å fremlegge gyldig nasjonalitetspass. Det kan jf. statsborgerforskriften § 1-2 gjøres unntak fra kravet i visse tilfeller.

Ordlyden i gjeldende statsborgerlov § 7 første ledd bokstav a, jf. statsborgerforskriften §§ 1-1 og 1-2, kan forstås både som en anvisning på søkerens opplysningsplikt og på hvilke beviskrav som gjelder ved vurderingen av om opplysningene om søkerens identitet er korrekte.

Departementet har utstedt rundskriv AI – 80/09 om vurdering av identitet etter statsborgerloven. Det

skal ifølge rundskrivet alltid foretas en ny selvstendig vurdering av identiteten til søkeren etter statsborgerloven, før det kan fattes vedtak om innvilgelse av norsk statsborgerskap. Tidligere identitetsvurderinger foretatt etter utlendingsloven skal inngå som et sentralt moment i identitetsvurderingen etter statsborgerloven. Videre gjelder det to beviskrav ved identitetsvurderingen etter statsborgerregelverket.

Hovedregelen er at det må være åpenbart at det framlagte passet viser søkerens rette identitet for at identitetsvilkåret i statsborgerloven § 7 første ledd bokstav a, jf. statsborgerforskriften § 1-1, skal anses oppfylt. Det vil si at sannsynlighetsgraden som kreves ligger et sted mellom alminnelig sannsynlighetsovervekt og det som regnes som sikkert.

Unntaket fra dokumentasjonskravet i statsborgerforskriften § 1-1 gjelder i de tilfellene som nevnt i statsborgerforskriften § 1-2. Beviskravet er da at det må foreligge alminnelig sannsynlighetsovervekt for at den opplyste identiteten er den riktige. Med alminnelig sannsynlighetsovervekt menes her at det må være mer enn femti prosent sannsynlighet for at den opplyste identiteten er riktig. Utlendingsnemnda (UNE) har tolket regelverket annerledes. UNE har i sin praksis lagt til grunn et krav om kvalifisert sannsynlighetsovervekt også i sakene som gjelder statsborgerloven § 1-2. Det er derfor ulik praksis på dette feltet i UNE og i Utlendingsdirektoratet (UDI).

Departementet vil gjøre endringer i statsborgerforskriften slik at det under visse vilkår kan gjøres unntak fra beviskravene i forskriftens §§ 1-1 og 1-2 for personer som etter gjeldende praksis ikke anses å fylle identitetsvilkåret. Endringene vil gjelde personer som er født i Norge og registrert i folkeregisteret, og personer som kom til Norge som mindreårig og som har én forelder med klarlagt identitet. Endringene vil videre gjelde personer som har fått innvilget sin første oppholdstillatelse i Norge før fylte 14 år og som har hatt opphold i Norge med oppholdstillatelse i fem år, og personer som var mellom 14 og 17 år ved innvilgelse av sin første oppholdstillatelse og som har hatt opphold i Norge med oppholdstillatelse i ti år. Forskriftsendringene vil tre i kraft før ikrafttredelsen av lovforslagene i denne proposisjonen.

I proposisjonens kapittel 3.3 redegjøres nærmere for regelverket i Finland, Sverige og Danmark.

### **1.2.3 Departementets vurdering**

Departementet mener at slik identitetskravet er formulert i gjeldende rett kan det skape et inntrykk av at det vil være tilstrekkelig for å oppfylle identitetsvilkåret, at det legges fram identitetsdokumenter. Dette er ikke tilfellet. Når det legges fram identitetsdokumenter vil statsborgermyndighetene alltid måtte gjøre en vurdering av dokumentenes notoritet og avgjøre om dokumentene sammenholdt med andre

opplysninger i saken klarlegger søkerens identitet. Det vil alltid gjøres en bevisvurdering.

Departementet mener at den foreslåtte endringen i statsborgerloven sammenholdt med endringer i statsborgerforskriften §§ 1-1 og 1-2 vil tydeliggjøre hvilke krav til bevis identitetsvilkåret i statsborgerloven innebærer. Søkeren vil i større grad kunne forutsi hvilke krav som stilles og på den måten selv bidra til å klargjøre sin identitet. Hvordan søkeren skal klargjøre sin identitet og hvilke beviskrav som stilles bør etter departementets syn reguleres nærmere i statsborgerforskriften. Gjennom forskriftsbestemmelsene kan hensynet til samsvar mellom utlendingsregelverket og statsborgerregelverket ivaretas.

Søkeren bør som hovedregel klarlegge sin identitet ved å framlegge originalt pass med tilstrekkelig notoritet eller annen identitetsdokumentasjon med tilstrekkelig notoritet. Det bør åpnes for at det kan være mulig å oppfylle identitetsvilkåret gjennom å framlegge annen dokumentasjon enn pass, som for eksempel et EU ID-kort som oppfyller kriterier for utstedelse av nasjonalitetspass. Beviskravet bør etter departementets syn være at det skal være åpenbart at de framlagte dokumentene viser søkerens rette identitet. Dette innebærer et krav om kvalifisert sannsynlighetsovervekt, det vil si at sannsynlighetsgraden ligger et sted mellom alminnelig sannsynlighetsovervekt og det som kan regnes som sikkert. Departementet er ikke enig i Advokatforeningens merknad om at det etter hovedregelen kun bør stilles et krav om alminnelig sannsynlighetsovervekt. Det er viktig for samfunnet at man kjenner identiteten til de som innvilges norsk statsborgerskap. Departementet mener at det da ikke er urimelig å stille et krav om kvalifisert sannsynlighetsovervekt i saker der søkeren har mulighet til å legge fram identitetsdokumenter som kan etterprøves og verifiseres. Dersom det ikke er åpenbart at den framlagte dokumentasjonen viser søkerens rette identitet, bør man etter departementets syn gjøre ytterligere undersøkelser før statsborgerskap innvilges og avslå søknaden dersom beviskravene ikke oppfylles.

I noen saker vil søkerens pass ikke lenger være gyldig enten på søknadstidspunktet eller på vedtakstidspunktet i statsborgerskapsaken. I de sakene identitetskravet anses oppfylt, trenger ikke statsborgermyndighetene nødvendigvis kreve at søkeren framskaffer et nytt originalt, gyldig pass før de fatter vedtak. Det avgjørende er at beviskravene for at de framlagte opplysningene viser søkerens rette identitet, er oppfylt. Dersom statsborgermyndighetene finner det nødvendig kan de likevel be om at søkerens pass fornyes eller at søkeren framlegger andre opplysninger som bevis på sin identitet.

Det bør i statsborgerforskriften § 1-2 gjøres unntak fra hovedregelen for søkere som har gode grunner

for ikke å kunne framlegge pass eller annen identitetsdokumentasjon med tilstrekkelig notoritet. Dette vil gjelde søkere som kommer fra land der det er umulig å framskaffe pass eller andre identitetsdokumenter med tilstrekkelig notoritet. Det vil også gjelde søkere som hadde berettiget grunn til å forlate hjemlandet uten originalt pass med tilstrekkelig notoritet, og hensynet til søkerens sikkerhet tilsier at vedkommende ikke kontakter tidligere hjemlands myndigheter. Beviskravet bør da være et krav om alminnelig sannsynlighetsovervekt for at de opplysninger som foreligger om søkerens identitet er riktige.

Det kan forskriftsfestes unntak fra beviskravene overfor særskilte grupper søkere. Det vil si at søkere kan sies å oppfylle identitetskravet i statsborgerloven § 7 første ledd bokstav a selv om de ikke oppfyller beviskravet om kvalifisert eller alminnelig sannsynlighetsovervekt.

### **1.3 Søkerens opplysningsplikt**

#### **1.3.1 Innledning**

I proposisjonen foreslår departementet å tydeliggjøre søkerens opplysningsplikt i statsborgerskapsaker i nytt første ledd i statsborgerloven § 29. Gjeldende § 29 første og annet ledd er uendret, men flyttet til andre og tredje ledd.

#### **1.3.2 Bakgrunn og gjeldende rett**

Statsborgerloven § 29 første ledd fastsetter at statsborgermyndighetene kan gi søkeren pålegg om å gi opplysninger som kan ha betydning for vedtak om statsborgerskap, framskaffe nødvendig dokumentasjon og møte personlig. En presisering av søkerens opplysningsplikt i statsborgerskapsaker når det gjelder identitetsvilkåret, følger i dag av statsborgerloven § 7 første ledd bokstav a som sier at søkeren skal dokumentere eller på annen måte klargjøre sin identitet. Det følger av gjeldende statsborgerforskrift § 1-1 at søkeren skal framlegge originalt gyldig pass. Søkeren plikter videre å ikke gi uriktige eller villedende opplysninger ved søknad om statsborgerskap. Dersom søkeren forsettlig eller grovt uaktsomt gir vesentlig uriktige eller åpenbart villedende opplysninger, eller medvirker til dette, inntreer et straffean-svar, jf. statsborgerloven § 33.

I tillegg til reglene om søkerens opplysningsplikt i statsborgerloven, følger det av ulovfestet rett i den alminnelige forvaltningsretten at den som søker om et gode også skal føre bevis for at det rettsendrende faktum er til stede. Det er en forutsetning for at forvaltningen skal treffe positivt vedtak at søkeren legger fram alle opplysninger som er nødvendige for å avgjøre saken.

#### **1.3.3 Departementets vurdering**

Forslaget medfører ikke en skjerpet plikt for søkeren i forhold til det som framgår av ulovfestet rett i den alminnelige forvaltningsretten. Dersom søkeren ikke framlegger nødvendige opplysninger i forbindelse med søknad eller melding, vil forvaltningen ha en plikt til å veilede søkeren, jf. forvaltningsloven § 11 fjerde ledd. Dersom søkeren etter å ha fått tilstrekkelig veiledning fremdeles ikke legger fram nødvendige opplysninger, vil dette normalt medføre at søknaden avslås. En tydeliggjøring av søkerens plikter vil etter departementets syn gi søkeren veiledning, og således kunne medvirke til mer effektiv saksavvikling.

Forslaget går ut på at søkeren skal ha en generell plikt til å legge fram alle opplysninger som er av betydning for statsborgerskapsøknaden.

### **1.4 Nye regler for beregning av karenstid**

#### **1.4.1 Innledning**

I proposisjonen fremmes et forslag om å revidere og forenkle hele systemet for beregning av karenstid i saker der søkeren har begått straffbare handlinger, jf. § 9 nytt annet ledd og tredje ledd.

#### **1.4.2 Bakgrunn og gjeldende rett**

En person som søker om norsk statsborgerskap må ha utholdt en karenstid før statsborgerskap innvilges dersom vedkommende er ilagt straff eller strafferettslig særreaksjon, jf. statsborgerloven § 9. Med karenstid menes en form for sperretid der søknad om statsborgerskap ikke kan innvilges. Karenstidens lengde er avhengig av den ilagte reaksjonen. Reglene om beregning av karenstid framgår av statsborgerloven § 9 og statsborgerforskriften kapittel 5.

Praksis har vist at reglene om karenstid på enkelte punkter har vært uklare og at reglene i noen tilfeller har gitt utilsiktede virkninger.

Etter gjeldende rett er utgangspunktet for beregning av karenstid lagt til tre ulike tidspunkt, avhengig av hva slags straff som er idømt. Ved idømt frihetsstraff eller strafferettslig særreaksjon regnes karenstiden fra straffens eller reaksjonens opphør, det vil si fra løslatelse. Ved betinget fengselsstraff løper karenstiden fra prøvetidens utløp. For øvrig beregnes karenstiden fra tidspunktet for den straffbare handlingen.

I dagens karenssystem er det to ulike tabeller for beregning av karenstid ved betinget og ubetinget fengsel, jf. statsborgerforskriften §§ 5-1 og 5-2. Videre er det utregningsmåter for karenstid ved ilagt forelegg, samfunnsstraff, forvaring og idømt tvungen psykisk helsevern og idømt tvungen omsorg, jf. statsborgerforskriften §§ 5-3 til 5-6. Ut fra tabellene kan det se ut som om karenstiden for betinget fengsel

er kortere enn for ubetinget. Dette er ikke riktig i alle tilfeller fordi karenstiden for betinget fengsel begynner å løpe etter at prøvetiden er utløpt. I og med at prøvetiden i en stor del av sakene er vesentlig lenger enn soningstiden, blir den faktiske situasjonen at karenstiden ved en betinget fengselsstraff i dag ofte vil utløpe senere enn karenstiden ved en tilsvarende ubetinget fengselsstraff.

### 1.4.3 Høringsforslaget

Departementet foreslo i høringsbrevet at det foretas en bred revisjon av karensystemet etter statsborgerloven § 9 og statsborgerforskriften kapittel 5. Det ble i forslaget fortsatt lagt vekt på de generelle hensyn som framkommer i forarbeidene til statsborgerloven i Ot.prp. nr. 41 (2004-2005) pkt. 8.2.5. Det ble der lagt vekt på å lage klare regler som sikrer forutsigbarhet for søkeren. Videre ønsket man en rettighetslov, der mest mulig er regulert i lov- eller forskriftsform, med mindre rom for forvaltningsskjønn. Departementet ønsket samsvar mellom nåværende karensystem og tidligere system med tilleggstid etter den nå opphevede riksborgerloven, slik at lik kriminalitet gir lik reaksjon så langt det er mulig. Handlingens grovhet skulle være et sentralt element ved fastsettelsen av karenstid, jf. Ot.prp. nr. 41 (2004-2005) pkt. 8.9.7.

I høringsbrevet ble det foreslått at all karenstid skal beregnes fra gjerningstidspunktet.

### 1.4.4 Departementets vurdering

Departementet foreslår å ha ett felles utgangspunkt for vurdering av karenstid. Departementet foreslår at dette utgangspunktet gjelder fra tidspunkt for ilagt straffereaksjon. Med tidspunktet for ilagt straffereaksjon menes den dag endelig dom er avsagt i en straffesak eller ved vedtakelse av forelegg der dette vedtas uten rettsmøte.

Bakgrunnen for at departementet går bort fra sitt opprinnelige forslag om at gjerningstidspunktet skal danne utgangspunkt for beregningen av karenstid, er at en slik løsning i visse tilfeller vil kunne medføre at personer som er idømt betinget fengsel og prøvetid ville måtte vente lenger for å kunne oppnå statsborgerskap enn personer som er idømt tilsvarende ubetinget fengselsstraff. Dette fordi prøvetid ved betinget straff utgjør en sperre for å innvilge statsborgerskap. Prøvetid gis som oftest for to år, og løper fra den dag endelig dom er avsagt. Når statsborgerskap ikke kan innvilges før all prøvetid er utløpt, vil søkere med ilagt betinget straff og prøvetid uansett måtte vente to år etter domstidspunktet før vedkommende vil kunne innvilges statsborgerskap, selv om karenstiden utløper tidligere.

Departementet har sett hen til at eventuell anke kan medføre at domstidspunktet forskyves, og

karenstid begynner å løpe på et senere tidspunkt enn dersom dommen ikke var anket. Departementet mener imidlertid at dette ikke kan tillegges avgjørende vekt. Ved å legge tidspunktet for ilagt straffereaksjon til grunn som utgangspunkt for beregning av karenstid, innføres en forenkling av regelverket slik at det vil være lettere for søkere å forutberegne sin situasjon. Den valgte løsningen vil gi et rimelig resultat i de fleste tilfeller, og et resultat som antas å være bedre enn det som har vært tilfellet etter gjeldende rett. Man unngår i de aller fleste tilfeller at betingede fengselsstraffer fører til karenstider som løper lenger enn ved ubetingede fengselsstraffer. Når vilkårene for straffskjerpelse ved gjentakelse er oppfylt og i andre særlige tilfeller, kan det ved betingede fengselsstraffer settes en lengre prøvetid enn to år, men ikke over fem år. Dette skjer imidlertid sjelden.

Departementet foreslår videre at ingen skal kunne få innvilget statsborgerskap før all soning er gjennomført. Likeledes at all prøvetid ved betingede reaksjoner må være utholdt, idet det etter departementets vurdering er uheldig om statsborgerskap skal innvilges mens prøvetiden ennå løper.

Departementet mener det er mest hensiktsmessig at en detaljert regulering av konsekvensene av en straffbar handling, herunder karenstidens lengde og betydningen av gjentatt kriminalitet, foretas i forskriftsform. Lengden på karenstiden bør gjenspeile handlingens grovhet, og den enkelte bør relativt enkelt kunne finne ut hvilken betydning straffbare forhold vil få for behandlingen av statsborgersøknaden.

## 1.5 Beregning av oppholdstid

### 1.5.1 Innledning

I proposisjonen fremmes forslag om at tillatelser som i utgangspunktet ville vært gitt med minst ett års varighet, men som ble gitt med kortere varighet jf. utlendingsloven § 60 første ledd tredje punktum, medregnes ved beregning av oppholdstid etter statsborgerloven §§ 7, 11, 12, 15 til 18, jf. nytt tredje ledd i statsborgerloven § 7. Det samme gjelder oppholdstillatelser etter utlendingsloven § 60 første ledd fjerde punktum som danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

### 1.5.2 Bakgrunn og gjeldende rett

Statsborgerloven § 7 første ledd bokstav e stiller krav om at søkeren til sammen har syv års opphold i riket i løpet av de siste ti årene med oppholdstillatelser av minst ett års varighet.

Etter utlendingsloven § 60 første ledd vil første gangs oppholdstillatelse gis som midlertidig oppholdstillatelse for inntil tre år. Med mindre annet er fastsatt i eller i medhold av loven, skal tillatelse gis

for minst ett år. Varigheten av en tillatelse gitt etter bestemmelsene i utlendingsloven kapittel 6 om familieinnvandring skal imidlertid ikke overstige utløpet av tillatelsen til referansepersonen, jf. utlendingsloven § 60 første ledd tredje punktum. Dette vil også gjelde ved fornyet tillatelse, jf. utlendingsforskriften § 10-24.

Dersom en søker med tillatelser gitt etter bestemmelsene i utlendingsloven kapittel 6 om familieinnvandring ikke får tillatelse samtidig med hovedpersonen, kan begrensningen i utlendingsloven § 60 første ledd tredje punktum medføre at vedkommende vil få en tillatelse av mindre enn ett års varighet. Opphold med slik tillatelse regnes dermed ikke med i oppholdstiden ved søknad om statsborgerskap, jf. statsborgerloven §§ 7, 11, 12, 15 til 17 og statsborgerforskriften §§ 8-1 og 8-3 som er gitt i medhold av statsborgerloven § 18.

Den samme problemstillingen oppsto etter den nå opphevede utlendingsloven av 24. juni 1988 nr. 64.

### 1.5.3 Departementets vurderinger

Begrunnelsen for avgrensning til tillatelser gitt for minimum ett år i statsborgerloven var at tillatelser med kortere varighet sjelden vil gi en forventning om varig opphold. I forarbeidene til statsborgerloven nevnes en rekke eksempler på slike tillatelser, slik som visum, sesongarbeidstillatelse og tillatelse til foreldre på maksimum ni måneder. Spørsmålet om hvordan familieinnvandringstillatelser etter den da gjeldende utlendingsforskriften §§ 22, 24 og 37 skulle vurderes, ble ikke drøftet. Departementet mener at de hensyn som begrunner kravet om tillatelser av minst ett års varighet i statsborgerloven § 7 første ledd bokstav e, blir ivaretatt selv om man regner med oppholdstid på tillatelser av mindre enn ett års varighet gitt med hjemmel i gjeldende utlendingslov § 60 første ledd tredje punktum. Opphold på slike tillatelser vil til forskjell fra de nevnte eksemplene gi en større forventning om varig opphold. Departementet mener at det samme vil gjelde ved opphold på tillatelser gitt i henhold til utlendingsloven kapittel 3, jf. utlendingsloven § 60 første ledd fjerde punktum, der tillatelsen danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

## 1.6 Overgangsregler for adopterte barn

### 1.6.1 Innledning

I proposisjonen foreslår departementet å endre overgangsbestemmelsen i statsborgerloven for barn som ble adoptert av norsk statsborger før lovens ikrafttredelse. Bakgrunnen for forslaget er at en del

adopterte barn ikke omfattes av den gjeldende overgangsbestemmelsen.

### 1.6.2 Bakgrunn og gjeldende rett

Erverv av statsborgerskap for barn som ble adoptert av norsk statsborger før gjeldende statsborgerlov trådte i kraft, ble tidligere regulert i § 1a i lov 8. desember 1950 nr. 3 om norsk riksborgarrett (1950-loven). Bestemmelsen omhandlet barn som ble adoptert ved bevilling eller forutgående samtykke fra norske myndigheter.

Flere adopsjonstilfeller ble ikke omfattet av § 1a i 1950-loven. For de adopsjonstilfellene som ikke ble omfattet av § 1a i 1950-loven var adoptivbarnet henvist til å søke om statsborgerskap etter § 6 i 1950-loven. Det var dispensasjonspraksis for disse tilfellene, som er beskrevet i Justisdepartementets rundskriv G-28/99 avsnitt VII. Dispensasjonspraksisen er nærmere beskrevet i Ot.prp. nr. 41 (2004–2005) Om lov om norsk statsborgerskap (statsborgerloven) punkt 6.2.3. Gjeldende statsborgerlov har ikke overgangsbestemmelser for disse barna.

### 1.6.3 Departementets vurderinger

Departementet mener at ingen adoptivbarn bør komme dårligere ut etter gjeldende regelverk enn de ville ha gjort etter 1950-loven. Departementet mener derfor det bør tas inn en overgangsbestemmelse som også ivaretar barn som ble adoptert av norsk statsborger før gjeldende lovs ikrafttredelse og som ikke ble omfattet av 1950-lovens § 1a.

Forslaget innebærer at det ikke stilles ytterligere vilkår enn at adoptivbarnet er under 18 år på meldingstidspunktet og at adopsjonen skal gjelde i Norge etter bestemmelsene i adopsjonsloven.

Departementet mener overgangsbestemmelsen bør omfatte alle barn som ble adoptert av en norsk statsborger før gjeldende lov trådte i kraft, men som ikke ble norsk statsborger ved adopsjonen eller senere ved melding eller søknad. Det bør være et vilkår at adopsjonsbevillingen ble gitt av norsk myndighet i medhold av adopsjonsloven eller ved utenlandsk adopsjon som skal gjelde i Norge etter bestemmelsene i adopsjonsloven kapittel 4. Dette er de samme vilkårene som stilles i statsborgerloven § 5 som regulerer erverv av statsborgerskap ved adopsjon.

Den foreslåtte bestemmelsen omfatter også de som i dag kan sende melding etter statsborgerloven § 37 første ledd.

Departementets forslag til overgangsbestemmelse om erverv av statsborgerskap for barn adoptert av norsk statsborger før gjeldende statsborgerlov trådte i kraft, er inntatt i utkastet til § 37 første ledd.

## **1.7 Gjenerverv av norsk statsborgerskap for barn av norske borgere**

### **1.7.1 Innledning**

I proposisjonen fremmes forslag om å innføre regler om gjenerverv av norsk statsborgerskap for barn under 12 år som har en forelder med norsk statsborgerskap.

### **1.7.2 Bakgrunn og gjeldende rett**

Barn av en norsk statsborger erverver norsk statsborgerskap ved fødselen, jf. statsborgerloven § 4. Dersom barnet senere skulle tape sitt norske statsborgerskap, for eksempel ved at barnet erverver et annet statsborgerskap, vil det ikke kunne gjenerverve norsk statsborgerskap i henhold til statsborgerloven § 15 før fylte tolv år.

I proposisjonens kapittel 8.3 redegjøres for utenlandsk rett.

### **1.7.3 Departementets vurderinger**

Barn av den som har ervervet norsk statsborgerskap ved søknad eller melding kan gjenerverve norsk statsborgerskap som biperson jf. statsborgerloven § 17. Det stilles da ikke noe krav til barnets alder. Også barn som har tapt det norske statsborgerskapet og deretter bare vært statsborger av annet nordisk land, kan gjenerverve norsk statsborgerskap ved melding før fylte tolv år, jf. statsborgerloven § 21.

Departementet mener at barn som har tapt sitt norske statsborgerskap og som er barn av en norsk statsborger i likhet med andre barn, bør ha mulighet til å erverve norsk statsborgerskap før fylte tolv år.

Departementet mener at den mest hensiktsmessige måten å regulere dette på er ved å ta inn ett nytt annet ledd i statsborgerloven § 15. Departementet mener at det bør stilles krav om opphold i riket de siste to årene med oppholdstillatelser av minst ett års varighet. Søkeren må videre unntas fra kravene i statsborgerloven § 7 første ledd bokstav b, d og e om alder, permanent oppholdstillatelse og oppholdstid. Departementet mener at det i likhet med den foreslåtte regelen for barn som erverver statsborgerskap som biperson etter statsborgerloven § 17, ikke bør stilles krav om oppholdstid for barn under to år. Minst en av barnets foreldre må ha norsk statsborgerskap, og det er i tillegg et krav at barnet er og vil forbli bosatt i riket. Dette sikrer etter departementets vurdering at barnet har en tilstrekkelig tilknytning til landet. Se proposisjonens kapittel 10 for en nærmere begrunnelse angående unntaket fra botidskravet for barn under to år.

Departementets forslag til bestemmelse om gjenerverv av norsk statsborgerskap for barn under tolv år er inntatt i utkast til § 15 annet ledd.

## **1.8 Barn som søker statsborgerskap og som blir 18 år mellom søknadstidspunktet og vedtakstidspunktet**

### **1.8.1 Innledning**

I proposisjonen fremmes forslag om å legge søkerens alder på søknadstidspunktet til grunn ved aldersvurderingen i flere bestemmelser i statsborgerloven. Det gjelder reglene for statsløse barn, barn som søker som bipersoner til sine foreldre og i vurderingen av om det skal stilles krav til norskopplæring.

### **1.8.2 Bakgrunn og gjeldende rett**

For å erverve norsk statsborgerskap må søkeren fylle vilkårene for erverv av statsborgerskap på vedtakstidspunktet, jf. statsborgerloven § 7 første ledd. Dette innebærer at barn som søker om statsborgerskap som bipersoner, sammen med eller i etterkant av en eller begge av sine foreldre jf. statsborgerloven § 17, må være under 18 år på vedtakstidspunktet for å omfattes av bestemmelsen.

Andre bestemmelser i statsborgerloven der søkerens alder på vedtakstidspunktet har betydning for hvilke vilkår som må oppfylles, er kravet til oppholdstid for statsløse søkere over 18 år, jf. statsborgerloven § 16 og kravet til norskopplæring for søkere mellom 18 år 55 år, jf. statsborgerloven § 7 første ledd bokstav f og § 8.

I proposisjonens kapittel 9.3 redegjøres nærmere for utenlandsk rett.

### **1.8.3 Departementets vurdering**

Departementet mener at barn som søker om statsborgerskap som biperson før fylte 18 år, men som fyller 18 år i tiden før vedtak om statsborgerskap er fattet, ikke skal rammes negativt eller vilkårlig av saksbehandlingstiden. Når det er avgjørende for om det skal gis tillatelse etter kapittel 6 om familiegjenforening i utlendingsloven om søkeren er eller har barn under 18 år, anses barnet å være under 18 år når søknaden med alle opplysninger og vedlegg som er nødvendig for å avgjøre den, er innkommet til utlendingsmyndighetene innen 18-årsdagen, jf. utlendingsloven § 50. Departementet mener at det samme bør gjelde barn som søker om norsk statsborgerskap som biperson til sine foreldre. Departementet foreslår derfor å legge søknadstidspunktet til grunn slik at barn i de nevnte tilfeller anses for å være under 18 år når søknaden er fremmet innen den dagen barnet fyller 18 år. Søknaden er fremmet når den er postlagt eller innlevert til rette instans.

Departementet har merket seg at de høringsinstanser som har uttalt seg om forslaget er positive. Departementet støtter også synet fra de høringsinstansene som har bemerket at alderskravet også bør vurderes ut fra alder på søknadstidspunktet når det

gjelder bestemmelsene om statsløse og kravet om gjennomført norskopplæring i statsborgerloven §§ 8 og 16. Departementet foreslår derfor at søknadstidspunktet skal legges til grunn ved vurderingen av om søkeren skal anses som under 18 år også i statsborgerloven §§ 8 og 16. Søknaden må være fremmet innen 18-årsdagen.

Når det gjelder det øvre alderskravet i statsborgerloven § 8 om gjennomført norskopplæring, så er det søkerens alder på vedtakstidspunktet som skal legges til grunn. Søkere som fyller 55 år etter at søknad er fremmet, men før vedtakstidspunktet, skal ikke omfattes av bestemmelsen.

Departementets forslag til bestemmelse om søkerens alder på søknadstidspunktet er tatt inn i utkast til § 8 første ledd tredje punktum, § 16 første ledd tredje punktum og § 17 første ledd tredje punktum.

## **1.9 Barn under to år som søker om statsborgerskap som bipersoner**

### **1.9.1 Innledning**

I proposisjonen fremmes et forslag om ikke å stille krav til oppholdstid for barn under to år som søker statsborgerskap som bipersoner til sine foreldres søknad.

### **1.9.2 Bakgrunn og gjeldende rett**

Barn av den som erverver eller har ervervet norsk statsborgerskap etter søknad kan selv erverve norsk statsborgerskap som biperson, jf. statsborgerloven § 17. Det er da et vilkår at barnet har oppholdt seg i riket de siste to årene med oppholdstillatelser av minst ett års varighet. Dette fører til at barn som blir født rett før foreldrene, erverver norsk statsborgerskap ikke vil fylle vilkåret om opphold i statsborgerloven § 17 før barnet nærmer seg to år.

Hverken den svenske, danske, finske eller islandske statsborgerloven stiller krav til botid for barn under to år som søker om statsborgerskap som biperson.

### **1.9.3 Departementets vurderinger**

Departementet mener at barn som blir født rett før foreldrene erverver norsk statsborgerskap, skal kunne fylle vilkåret om opphold i statsborgerloven § 17 før barnet fyller to år. Departementet foreslår derfor at barn under to år skal kunne innvilges statsborgerskap uten forutgående botid. Kravet om at minst en av foreldrene er norsk borger og at barnet er og vil forbli bosatt i riket, vil etter departementets mening sikre tilstrekkelig tilknytning til riket. Dette innebærer at barnet må ha eller ha søkt om oppholdstillatelse etter utlendingsloven senest samtidig med søknad om statsborgerskap. For barn over to år stilles

det krav til opphold med tillatelser av minst ett års varighet de siste to årene.

Departementets forslag til bestemmelse om krav om botid til barn som søker statsborgerskap som biperson er tatt inn i utkast til § 17 annet ledd.

## **1.10 Saker som berører grunnleggende nasjonale interesser**

### **1.10.1 Innledning**

I proposisjonen foreslår departementet å bytte ut begrepet «rikets sikkerhet» med «grunnleggende nasjonale interesser» i statsborgerloven.

### **1.10.2 Bakgrunn og gjeldende rett**

I gjeldende statsborgerlov anvendes begrepene «rikets sikkerhet» og «utenrikspolitiske hensyn» i to bestemmelser. En søker har ikke rett til norsk statsborgerskap etter søknad dersom hensynet til rikets sikkerhet eller utenrikspolitiske hensyn taler mot, jf. statsborgerloven § 7 annet ledd. Videre har departementet en utvidet instruksjonsmyndighet i saker der hensynet til rikets sikkerhet eller utenrikspolitiske hensyn gjør seg gjeldende, jf. statsborgerloven § 28 annet ledd. Begrepet «rikets sikkerhet» er en rettslig standard som kaller på en bred, sammensatt helhetsvurdering. Uttrykket har blitt brukt i en rekke forskjellige lover, men det rettslige innholdet kan variere avhengig av på hvilket område det er brukt. Hvordan begrepet skal tolkes kan også variere mellom ulike bestemmelser i én og samme lov.

Begrepene «rikets sikkerhet» og «tvingende samfunnsmessige hensyn» er i gjeldende utlendingslov erstattet med begrepet «grunnleggende nasjonale interesser». Også i straffeloven 2005 er begrepet «rikets sikkerhet» erstattet med begrepet «grunnleggende nasjonale interesser».

### **1.10.3 Departementets vurderinger**

Departementet foreslår å erstatte begrepet «rikets sikkerhet» med «grunnleggende nasjonale interesser». Departementet mener at den nære sammenhengen mellom utlendingsloven og statsborgerloven tilsier at de samme begrepene bør anvendes i statsborgerloven som i ny utlendingslov. Begrepet «grunnleggende nasjonale interesser» er et mer dekkende begrep som klarere reflekterer hvilke interesser man ønsker å beskytte. Begrepet «rikets sikkerhet» er, hvis det tolkes i snever forstand, noe utdatert ut fra den senere tids utvikling, særlig når det gjelder terrorvirksomhet, der hensikten ikke alltid er å ramme rikets sikkerhet som sådan, men like mye å skape frykt i sivilbefolkningen, eller å inspirere eller motivere til ekstremistiske handlinger, uten at konkrete handlinger er begått. Begrepet «grunnleggende nasjonale interesser» må tolkes i lys av den generelle

samfunnsutviklingen og endringer i det internasjonale trusselbildet, og har en dynamisk karakter. Begrepet vil omfatte både norske og utenlandske interesser i Norge, samt trusler mot norske interesser i utlandet. Videre kan begrepet omfatte hensynet til Norges alliansepartnere. En avgrensning av begrepet vil bero på en sammensatt vurdering, og må gjøres konkret i hvert enkelt tilfelle.

Departementets forslag er tatt inn i utkast til § 7 annet ledd og § 28 annet ledd.

## **1.11 Søkere som omfattes av EØS-avtalen eller EFTA-konvensjonen**

### **1.11.1 Innledning**

I proposisjonen foreslår departementet å endre et begrep i statsborgerloven § 14 slik at man får samme begrepsbruk i statsborgerloven som i utlendingsloven.

### **1.11.2 Bakgrunn og gjeldende rett**

Ifølge statsborgerloven § 14 gjelder ikke vilkåret i statsborgerloven § 7 første ledd bokstav d for utlendinger som har tillatelse etter utlendingsloven kapittel 13. Utlendingsloven kapittel 13 inneholder særlige regler for utlendinger som omfattes av Avtale om Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet (EØS-avtalen) og Konvensjon om opprettelse av Det europeiske Frihandelsforbund (EFTA-konvensjonen). Utlendinger som omfattes av bestemmelsene i dette kapitlet i utlendingsloven har oppholdsrett i Norge. Begrepet «tillatelse» benyttes ikke lenger for denne gruppen utlendinger.

### **1.11.3 Departementets vurdering**

Departementet foreslår at begrepet «tillatelse» i statsborgerloven § 14 erstattes med begrepet «oppholdsrett». På denne måten blir det samsvar mellom begrepsbruken i utlendingsregelverket og statsborgerregelverket.

Departementets forslag er tatt inn i utkast til § 14 første ledd første punktum.

## **1.12 Kompetanse til å opptre på vegne av staten ved søksmål**

### **1.12.1 Departementets forslag**

Departementet foreslår at statsborgerloven, i § 27 tredje ledd tredje setning, skal vise til utlendingsloven § 79 første ledd, i tillegg til utlendingsloven §§ 77 og 78.

Det har hele tiden vært meningen at statsborgerloven skulle vise til utlendingslovens bestemmelse om UNE og UDIs myndighet ved søksmål om lovmessigheten av vedtak de har fattet eller søksmål om erstatning som følge av slike vedtak. Endringen er

dermed en rettelse av en inkurie som skjedde ved innføringen av ny utlendingslov.

I og med at den omtalte myndigheten er delegert til organene, vil ikke en endring ha praktiske konsekvenser. Departementet mener imidlertid at UNE og UDIs myndighet ved søksmål om lovmessigheten av vedtak om statsborgerskap bør gå fram av statsborgerloven.

## **1.13 Økonomiske og administrative konsekvenser av forslagene**

### **1.13.1 Departementets vurdering**

De foreslåtte endringene i statsborgerloven er for en stor del justeringer som ikke vil innebære noen økonomiske eller administrative konsekvenser.

Noen av de foreslåtte endringer som forenklingen av karenstidssystemet omtalt i proposisjonens kapittel 5 og presisering av søkerens opplysningsplikt omtalt i proposisjonens kapittel 4, vil kunne gjøre saksbehandlingen mer effektiv. Forslaget i proposisjonens kapittel 10 om å ikke kreve botid for barn under to år som søker om statsborgerskap som biperson, vil føre til at noen barn vil søke statsborgerskap tidligere enn de ellers ville ha gjort. I de tilfeller der barna søker samtidig som foreldrene, vil dette kunne føre til noen besparelser i saksbehandlingen når barnet kan innvilges statsborgerskap samtidig med at forelderens statsborgerskapssak avgjøres.

Forslaget i proposisjonens kapittel 6 om kravet til oppholdstid vil ikke føre til økonomiske eller administrative konsekvenser. Det samme gjelder forslaget i proposisjonens kapittel 9 om å legge søknadstidspunktet til grunn for aldersvurderingen i §§ 8, 16 og 17, og forslagene i proposisjonens kapittel 11 til 13.

Noen av endringene kan medføre et større antall søknader til behandling hos statsborgermyndighetene. Endringen i identitetsvilkåret som er omtalt i proposisjonens kapittel 3 vil ikke i seg selv medføre økonomiske eller administrative konsekvenser. Forskriftsendringer knyttet til identitetsvilkåret vil kunne føre til noen endringer når det gjelder antall søknader til behandling. Overgangsreglene for adopterte barn som er omtalt i proposisjonens kapittel 7 vil kunne føre til at noen flere sender melding om statsborgerskap i en periode. Departementet antar imidlertid at dette ikke vil gjelde mange saker. Den foreslåtte regelen om gjenerverv av norsk statsborgerskap for barn under 12 år som er omtalt i proposisjonens kapittel 8 vil kunne føre til at noen barn sender søknad om statsborgerskap tidligere enn de ellers ville ha gjort. Departementet regner ikke med at det vil dreie seg om mange søknader i året.

Departementet mener at forslagene i sum ikke vil medføre økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning.



## 2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Lise Christoffersen, Roald Aga Haug, Håkon Haugli, Ingalill Olsen og Knut Petter Torgersen, fra Fremskrittspartiet, Gjermund Hagesæter, Morten Ørsal Johansen og Åge Starheim, fra Høyre, Trond Helleland og Michael Tetzschner, fra Sosialistisk Venstreparti, lederen Heikki Holmås, fra Senterpartiet, Heidi Greni, og fra Kristelig Folkeparti, Geir Jørgen Bekkevold, viser til proposisjonen og slutter seg til den.

Komiteen viser til vedlagte brev av 16. januar 2012 fra barne-, likestillings- og inkluderingsminister Audun Lysbakken om rettelse av feil i Prop. 50 L (2011–2012). Komiteen har merket seg at rettelserne fra departementet i nevnte brev ikke medfører realitetsendringer til forslagene i proposisjonen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til de foreslåtte endringer i statsborgerskapsforskriften som innebærer at flere personer som er født i Norge eller som har kommet til Norge i ung alder, kan bli norske statsborgere. Det å sørge for at barn som hører hjemme i Norge får norsk statsborgerskap er viktig både for barna og for samfunnet de lever i. Flertallet viser til at regjeringen ikke fremmer forslag i forskriften om en tilsvarende ordning for voksne som har kommet til Norge etter fylte 17 år. For denne gruppen er det viktig at regjeringen ser på ordninger for å gjøre det enklere med identitetsavklaring. Avklart identitet vil kunne gi statsborgerskap etter gjeldende regelverk.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil fremheve at det må stilles strenge krav ved innvilgelse av norsk statsborgerskap, både med hensyn til vandel, grad av tilpasning til det norske samfunn, og ikke minst at det ikke må eksistere noen tvil med hensyn til søkerens identitet. Disse medlemmer mener at dokumentasjon må underlegges grundig kontroll i de tilfeller der det foreligger tvil, og vil vise til at dette er en tjeneste som kan rekvireres ved Senter for ID-kunnskap (NID).

Disse medlemmer mener at personer som har begått kriminelle handlinger i Norge ikke skal gis norsk statsborgerskap. Dette gjelder også for personer som har begått alvorlige kriminelle handlinger i et annet land. Disse medlemmer er dermed

skeptiske til problematikken omkring karenstid, ikke minst i lys av den sterke økningen i kriminalitet i Norge de senere år, samt det forhold at norsk politi synes verken å være bemannet eller utstyrt for å kunne bekjempe kriminaliteten effektivt. Dette er forhold som burde tilsi en skjerpelse av regelverket.

Spørsmålet om avklart identitet må også gjelde for familiemedlemmer, herunder barn under to år som søker om statsborgerskap som bipersoner. Disse medlemmer mener at søkeren ved tvilstilfelle må gjennomgå en DNA-test for å få klarlagt familietilknytning.

Komiteens medlemmer fra Høyre vil understreke at det å bli fullverdig medlem av det norske samfunnet som statsborger innebærer både rettigheter og plikter. Det stilles krav til den enkelte, men det krever også at samfunnet godtar nye statsborgere. Disse medlemmer mener at forslagene i proposisjonens kapittel 3 og 4 om endring i formuleringen av identitetskravet ved søknad om statsborgerskap og presisering av søkerens opplysningsplikt, i praksis er uten betydning når det gjelder dagens virkelighet.

Disse medlemmer viser til forslaget i proposisjonens kapittel 9 om at skjæringstidspunktet for om søkeren skal behandles som barn under 18 år endres fra vedtakstidspunktet til søknadstidspunktet. Selv om dette innebærer at Norge innfører en annen praksis enn de andre nordiske landene, er dette enklere å forholde seg til for søkerne, og avhenger dermed ikke av behandlingstid. I proposisjonens kapittel 11 foreslås det at begrepet «rikets sikkerhet» endres til «grunnleggende nasjonale interesser». Disse medlemmer mener at dagens rettslige standard allerede er dynamisk og rommer definisjonen det nye begrepet er tenkt å omfatte.

Disse medlemmer viser til gruppen av barn av foreldre med Irak-kurdisk opphav som ikke kan returnere, hvor barna har opphold, men ikke får utstedt identitetspapirer med bakgrunn i foreldrenes status. Disse medlemmer ønsker en gjennomgang av mulighetene for å utstede identitetspapirer for denne gruppen barn.

Disse medlemmer viser til NID Senter for ID-kunnskap, som er et faglig selvstendig forvaltningsorgan underlagt Politidirektoratet. NID skal arbeide med å styrke utlendingsforvaltningens og politiets arbeid med å avklare identiteten til utlendinger som søker seg til, kommer til eller oppholder seg i Norge. Disse medlemmer ønsker å benytte NIDs kompetanse til å kontrollere og verifisere identitetspapirer i forbindelse med utstedelse av statsborgerskap.

### 3. Komiteens tilråding

Komiteen viser til proposisjonen og til sine merknader og rår Stortinget til å gjøre slikt

#### vedtak til lov

om endringer i statsborgerloven

#### I

I lov 10. juni 2005 nr. 51 om norsk statsborgerskap gjøres følgende endringer:

§ 7 skal lyde:

§ 7 *Hovedregel om erverv etter søknad*

Enhver har etter søknad rett til norsk statsborgerskap dersom søkeren på vedtakstidspunktet

- a) har klarlagt sin identitet, jf. femte ledd,
- b) har fylt tolv år,
- c) er og vil forbli bosatt i riket,
- d) fyller vilkårene for permanent oppholdstillatelse i utlendingsloven § 62,
- e) har til sammen syv års opphold i riket i løpet av de siste ti årene, med oppholdstillatelser av minst ett års varighet, opphold i en eller flere søknadsperioder medregnet i syvårsperioden, jf. sjette ledd,
- f) fyller kravet om norskopplæring fastsatt i § 8,
- g) ikke er ilagt straff eller strafferettslig særreaksjon eller har utholdt karenstid, jf. § 9, og
- h) fyller kravet om løsnings fra annet statsborgerskap fastsatt i § 10.

Søkeren har ikke rett til norsk statsborgerskap etter første ledd dersom hensynet til *grunnleggende nasjonale interesser* eller utenrikspolitiske hensyn taler mot.

*Opphold med tillatelser som ville vært gitt med minst ett års varighet, men som ble gitt med kortere varighet jf. utlendingsloven § 60 første ledd tredje punktum, skal medregnes ved beregning av oppholdstid, jf. statsborgerloven § 7 første ledd bokstav e, §§ 11, 12, 15, 16, 17 og 18. Det samme gjelder oppholdstillatelser etter utlendingsloven § 60 første ledd fjerde punktum som danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse.*

Uttømmende politiattest skal følge søknad om statsborgerskap. Poliattiesten skal også vise forhold som søkeren er siktet eller tiltalt for.

Kongen kan i forskrift gi utfyllende bestemmelser om kravet til *klarlagt identitet* og om politiattest.

Kongen kan i forskrift gi bestemmelser om beregning av oppholdstid etter reglene i dette kapitlet.

§ 8 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

*Søknadstidspunktet er avgjørende for om 18-årsgrensen etter første og annet punktum er oppfylt.*

§ 9 nytt annet og tredje ledd skal lyde:

*Karenstiden regnes fra den dag endelig dom er avsagt. Ved ilagt forelegg regnes karenstiden fra vedtakelsestidspunktet.*

*Den som er ilagt straff eller strafferettslig særreaksjon, har ikke rett til norsk statsborgerskap før denne er gjennomført og all prøvetid er utholdt.*

§ 9 nåværende annet ledd blir fjerde ledd.

§ 14 første ledd første punktum skal lyde:

For søker som har *oppholdsrett* etter utlendingsloven kapittel 13 om særlige regler for utlendinger som omfattes av Avtale om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) og Konvensjon om opprettelse av Det europeiske Frihandelsforbund (EFTA-konvensjonen), gjelder ikke vilkåret i § 7 første ledd bokstav d.

§ 15 skal lyde:

§ 15 *Tidligere norske borgere*

For søkere som tidligere har vært norsk statsborger, gjelder ikke vilkårene i § 7 første ledd bokstav d og e. Søkeren må likevel ha oppholdt seg i riket *de siste to årene* med oppholdstillatelser av minst ett års varighet. Oppholdstid i en eller flere søknadsperioder medregnes i toårsperioden.

*For barn under tolv år som tidligere har vært norsk statsborger og som er barn av norsk statsborger, gjelder ikke vilkårene i § 7 første ledd bokstav b, d og e. Barn som er over to år på søknadstidspunktet, må likevel ha oppholdt seg i de siste to årene med oppholdstillatelser av minst ett års varighet. Oppholdstid i en eller flere søknadsperioder medregnes i toårsperioden.*

§ 16 første ledd tredje punktum skal lyde:

Statsløs søker som på *søknadstidspunktet* har fylt 18 år, må likevel ha oppholdt seg i riket *de siste tre årene* med oppholdstillatelser av minst ett års varighet.

§ 17 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

*Søkerens alder på søknadstidspunktet er avgjørende for om søkeren kan erverve norsk statsborgerskap etter paragrafen her.*

§ 17 annet ledd skal lyde:

*Barn som er over to år på søknadstidspunktet, må likevel ha oppholdt seg i riket de siste to årene med oppholdstillatelser av minst ett års varighet. Opphold i en eller flere søknadsperioder medregnes i toårsperioden. Kravet om oppholdstillatelse gjelder likevel ikke barn som er statsborger av et annet nordisk land.*

§ 27 tredje ledd skal lyde:

Vedtak som nevnt i første og annet ledd kan påklages til Utlendingsnemnda. Kongen i statsråd er klageinstans i saker hvor departementet har anvendt sin instruksjonsmyndighet etter § 28 annet ledd. Utlendingsloven §§ 77, 78 og 79 første ledd gjelder tilsvarende ved behandling av saker etter loven her.

§ 28 annet ledd skal lyde:

For å ivareta hensynet til *grunnleggende nasjonale interesser* eller utenrikspolitiske hensyn kan departementet instruere uavhengig av begrensningene i første ledd.

§ 29 første ledd skal lyde:

*I forbindelse med melding eller søknad om norsk statsborgerskap har den saken gjelder, plikt til å*

*framlegge alle opplysninger som kan ha betydning for vedtaket.*

§ 29 nåværende første og annet ledd blir annet og tredje ledd.

§ 37 første ledd skal lyde:

*Barn under 18 år som ble adoptert av en norsk statsborger før loven her trådte i kraft, men som ikke ble norsk statsborger ved adopsjonen eller senere ved melding eller søknad, har ved melding rett til å bli norsk statsborger, såfremt adopsjonsbevillingen ble gitt av norsk myndighet i medhold av adopsjonsloven eller det foreligger utenlandsk adopsjon som gjelder i Norge etter bestemmelsene i adopsjonsloven kapittel 4.*

## II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Oslo, i kommunal- og forvaltningskomiteen, den 14. februar 2012

**Heikki Holmås**

leder og ordfører

## Vedlegg

### **Brev fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet v/statsråden til Stortingets presidentskap, datert 16. januar 2012**

#### **Rettelse av feil i Prop. 50 L (2011-2012)**

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet er av administrasjonen i Stortinget gjort oppmerksom på to gale henvisninger i kapittel 9 og 10 i Prop. 50 L (2011-2012) Endringer i statsborgerloven. Departementet foreslår rettelser i tråd med punktene nedenfor. Endringene er tatt inn i kursiv. Endringene medfører ikke realitetsendringer i lovforslaget.

1. Kapittel 9.6 siste setning skal lyde: "Departementets forslag til bestemmelse om søkerens alder på søknadstidspunktet er tatt inn i utkast til § 8 første ledd tredje punktum, § 16 første ledd tredje punktum og § 17 første ledd tredje punktum."
2. Kapittel 10.6 siste setning skal lyde: "Departementets forslag til bestemmelse om krav om botid til barn som søker statsborgerskap som biperson er tatt inn i utkast til § 17 annet ledd."
3. I kapittel 1 første setning er det en skrivefeil. Det skal stå: "Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet legger med dette fram forslag til endringer i lov 10. juni 2005 nr. 51 om norsk statsborgerskap (statsborgerloven)."
4. I lovforslaget § 15 første ledd tredje setning skal det tas inn et punktum på slutten av setningen.